

Ko māca pieredze?

Svarīgākās atziņas no labas/sliktas sabiedrības līdzdalības pieredzes gadījumu analīzes

Līga Stafecka, domnīca Providus

2022.gada 29.jūnijs, NVO-MK Memoranda padomes sēde

Providus aktivitātes

Skaidrojoši plakāti par labu sabiedrības līdzdalību valsts pārvaldē un pašvaldībās

Karikatūras par tipiskākajām problēmām sabiedrības līdzdalībā

Labas un sliktas sabiedrības līdzdalības gadījumu izvērtējums

Sabiedrības līdzdalības labā prakse ministrijām un valsts pārvaldes iestādēm.

Sabiedrības iesaistes mērķis, kvalitātes kritēriji un pasākumu piemēri, jo tie iestādē ir pieejamāki cilvēki ar dažādām zināšanu pieredzi un darba pieredzi. Tāpat organizācija, efektīvas komunikācijas un sadarbības ar valsts iestādēm vai valsts pārvaldi, kā arī šīs pieredzes izmantošana pašvaldībās un citās iestādēs.

Jēgpilnas sabiedrības iesaistes priekšnoteikumi:

- 1. Iestāde pieņem lēmumus ir patērētājiem rezultātiem sabiedrības iesaistes ietvaros.
- 2. Iestāde ir atvērta un pieejama sabiedrībai, nodrošinot pieejamu valsts pārvaldi un efektīvu komunikāciju.
- 3. Iestāde ir atvērta un pieejama sabiedrībai, nodrošinot pieejamu valsts pārvaldi un efektīvu komunikāciju.

Kad un kā iesaistīt sabiedrību?

Procesu	Metodes	Sabiedrības iesaistes mērķi	Kā iesaistīt sabiedrību?
Valsts pārvaldes iestādes darbs
Procedūras izstrāde
Sabiedrības iesaistes ieviešana
Procesu izvērtēšana

Kā informēt sabiedrību par iesaistes iespējām?

- 1. Par iesaistes iespējām sabiedrība informē, izmantojot šādas komunikācijas metodes:...
- 2. Par iesaistes iespējām sabiedrība informē, izmantojot šādas komunikācijas metodes:...
- 3. Sabiedrība informē par iesaistes iespējām, izmantojot šādas komunikācijas metodes:...
- 4. Sabiedrība informē par iesaistes iespējām, izmantojot šādas komunikācijas metodes:...
- 5. Sabiedrība informē par iesaistes iespējām, izmantojot šādas komunikācijas metodes:...
- 6. Sabiedrība informē par iesaistes iespējām, izmantojot šādas komunikācijas metodes:...
- 7. Sabiedrība informē par iesaistes iespējām, izmantojot šādas komunikācijas metodes:...

Sabiedrības iesaistes organizēšanas "nāves grēki"

1. Nāves grēks: Netaisnība	2. Nāves grēks: Neatbilstošs mērķis	3. Nāves grēks: Nepareiza komunikācija	4. Nāves grēks: Nepareiza organizācija	5. Nāves grēks: Nepareiza izvērtēšana	6. Nāves grēks: Nepareiza atbalsta nodrošināšana	7. Nāves grēks: Nepareiza komunikācija	8. Nāves grēks: Nepareiza organizācija	9. Nāves grēks: Nepareiza izvērtēšana	10. Nāves grēks: Nepareiza atbalsta nodrošināšana
----------------------------	-------------------------------------	--	--	---------------------------------------	--	--	--	---------------------------------------	---

Iceland
Liechtenstein
Norway

Active
citizens fund

Sabiedrības līdzdalība valsts pārvaldē: labo un sliktu gadījumu analīze

2022

Domnica Providus
Līga Stafecka

Iceland
Liechtenstein
Norway

Active
citizens fund

PROVIDUS

Par pārskatu

Mērķis:

veicināt efektīvu un jēgpilnu sabiedrības līdzdalību un kvalitatīvu konsultāciju procesu valsts pārvaldē.

Gadījumu analīze*:

Kāds bija lēmuma pieņemšanas process?

Kāda loma tajā bija konsultācijām ar sabiedrību?

Kāda bija konsultāciju ietekme?

Kādi bija konsultāciju izaicinājumi?

*Gadījumi izvēlēti, balstoties uz NVO aktīvistu viedokli aptaujās 2021.gada otrajā pusē.

Sabiedrības
līdzdalība
valsts pārvaldē:
labo un sliktu
gadījumu
analīze

2022

Domnica Providus
Līga Stafecka

Iceland
Liechtenstein
Norway

Active
citizens fund

PROVIDUS
LĪGA

Kas ir labas sabiedrības līdzdalības priekšnoteikumi?

1. **Interese noskaidrot sabiedrības viedokli;**
2. Plānots un mērķtiecīgs konsultāciju process;
3. Sabiedrības līdzdalības mērķim atbilstošākās metodes;
4. Iekļaujoša līdzdalība;
5. Atgriezeniskā saite sabiedrībai.

#1 KM darbs pie sabiedrības saliedētības pamatnostādņu izstrādes (2021-2027)

Konsultācijas ar iedzīvotājiem
visos Latvijas reģionos [2
diskusiju cikli, 18
pilsētas/apdzīvotas vietas]

KM sadarbība ar NVO un
reģionālajiem NVO centriem –
diskusiju rīkošanā, moderēšana.

#2 Konsultācijas ar sabiedrību VPR Attīstības programmas izstrāde

Spēcīga konsultatīvā padome ar
plašu ekspertu loku

“Mazbudžeta” risinājums –
veiksmīga iekšējo resursu
izmantošana plāna izstrāde.

Labi nodrošināta atgriezeniskā saite,
fiksēti ap 2000 priekšlikumi visa
konsultāciju procesā. Konsultāciju
vizualizācijas

#3 SLO sistēmas pilnveidošanas konceptijas izstrādes domnīcas FM

Metode veiksmīgi piemērota tā
brīža situācijai:

- ✓ labāka izpratne par NVO
sektora/valsts pārvaldes
darbu;
- ✓ lielāka savstarpējā
uzticēšanās.

Līdzatbildība par rezultātu.

#4 Pašnodarbināto personu darbības regulējuma izstrāde nodokļu jautājumos

Politiskā ietvara trūkums & pašnodarbināto stigmatizēšana.

Resoriski risinājumi & konsultācijas

Izaicinājums sasniegt sabiedrības grupu, kura pati līdz šim nav bijusi aktīva savu interešu aizstāvībā, nav pašorganizējusies.

Regulējuma grozījumi drīz pēc to pieņemšanas.

#5. Atveseļošanās un noturības mehānismā plāna 2021.-2026. gadam izstrāde Latvijā

Nesaprotams un necaurskatāms lēmumu pieņemšanas process;

Politiskas vienošanās – ko tur vairs var ietekmēt konsultācijas ar sabiedrību?

Novēlota sabiedrības iesaiste, nespēja reaģēt uz sabiedrības izteikto vēlmi iesaistīties

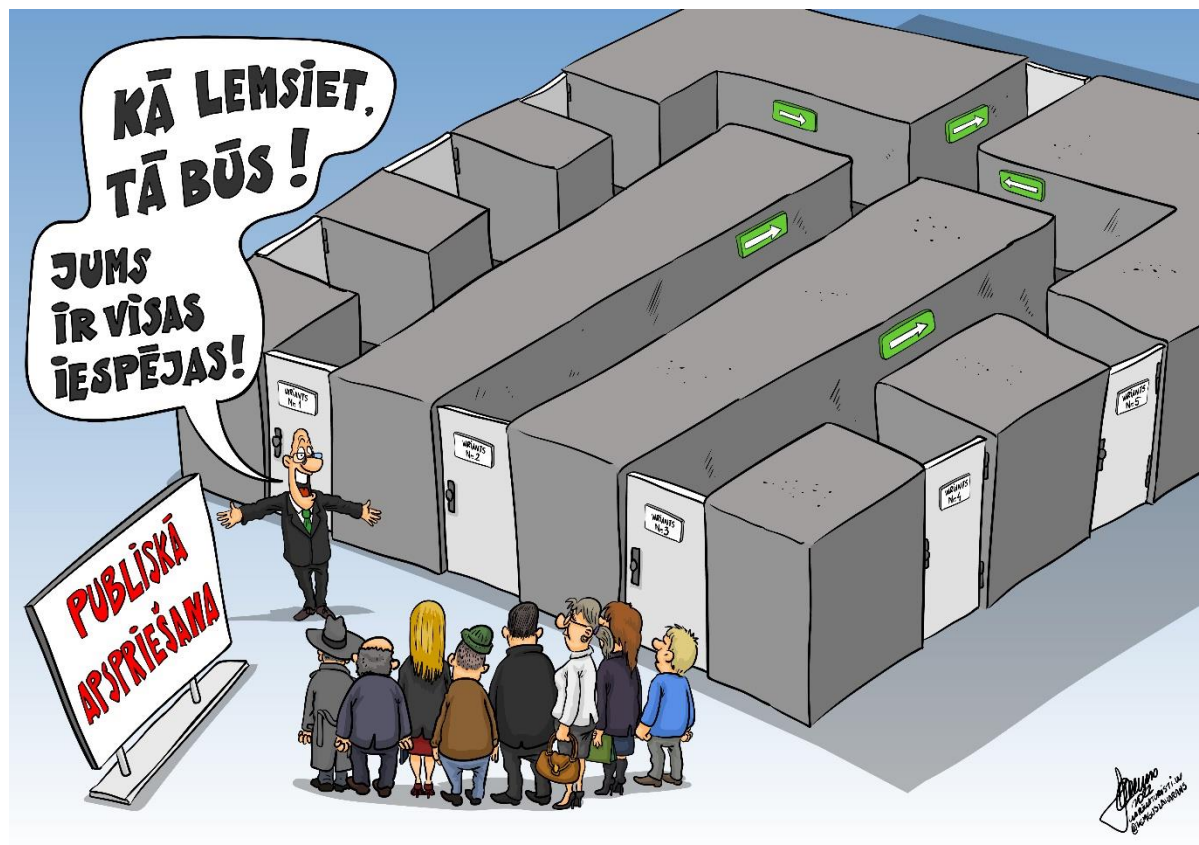
Atgriezeniskās saites trūkums līdzdalības pasākumos – ko tie maina?

Neizdiskutētas reformas & risinājumi.

Jāizcīna tiesības izteikties un tikt sadzirdētiem.

Galvenās mācības

1. Sabiedrības līdzdalība ir apgrūtināta un tās jēga ir maza, ja lēmumu pieņemšanas process ir necaurskatāms un nesaprotams

- Lēmumu procesa izsekojamība: jāsaprot, kā tiek pieņemts lēmums (laika grafiks, atbildīgās institūcijas), lai novērtētu iespējas iesaistīties;
- Novēlota iesaiste = minimālas iespējas ietekmēt rezultātu vai tādu nav vispār;
- Nevar prezumēt, ka iesaistāmā sabiedrības grupa spēs “ieiekt” uzreiz risinājuma detaļās, spēs labi aizstāvēt savas intereses, īpaši steidzamos gadījumos.

2. Sabiedrības līdzdalībā svarīga ir plānošana – laika, cilvēku un finanšu resursu plānošana.

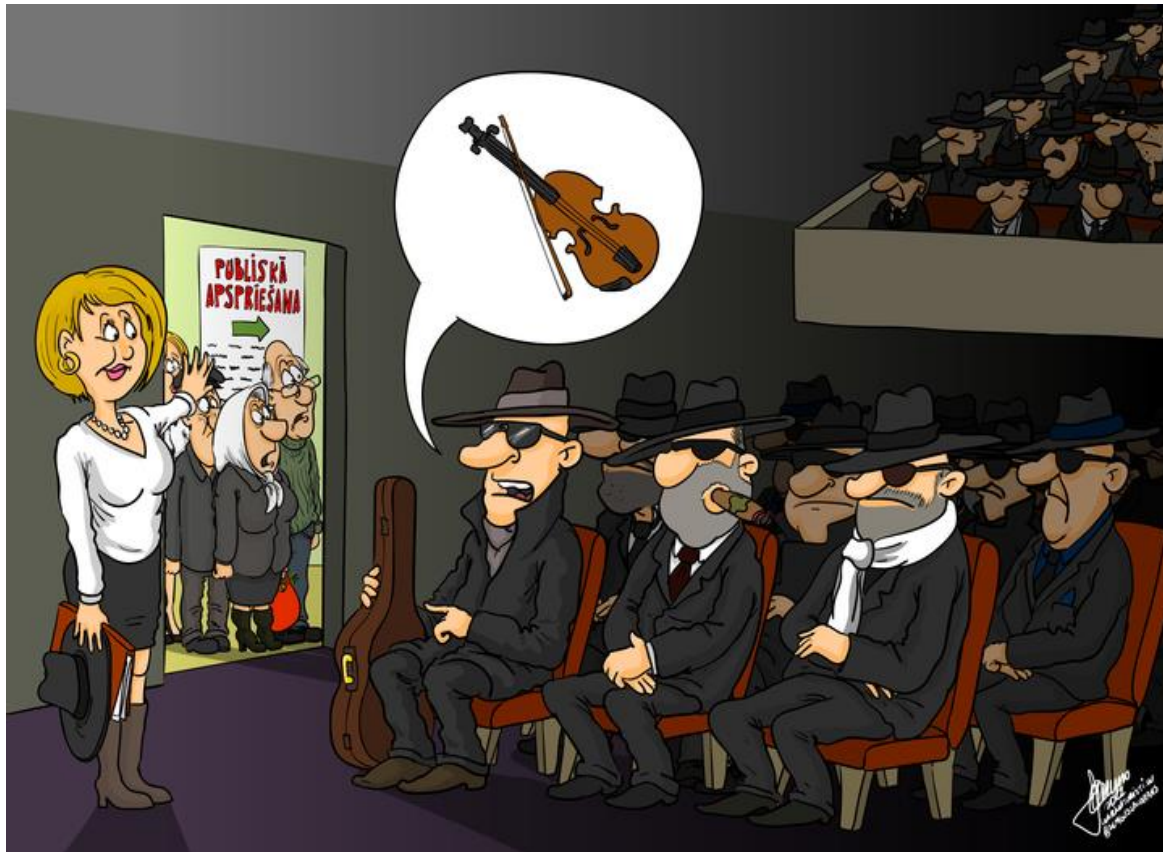
- Līdzdalības nodrošināšanai prasa visa veida resursus – tie jāplāno, jāparedz.
- Nozīmīgiem, pretrunīgiem, neskaidriem jautājumiem vajadzēs vairāk līdzdalības nodrošinājuma resursu.
- Ierobežoti resursi ir abām pusēm – valsts pārvaldei un NVO, sabiedrībai.

3. Ierēdņu un politiķu attiecības ietekmē arī sabiedrības līdzdalības aktivitātes, dažkārt tas ir strupceļš

- Politiski izlemtos jautājumos sabiedrības līdzdalības oficiālajiem procesiem ir dekoratīvs raksturs;
- No sabiedrības līdzdalības uz lobēšanu – meklējot īsto politisko spēku, kurš var kaut ko ietekmēt.
- Neuzticēšanās.
- Lēmumu kvalitāte?

4. Mērķauditorijas aizsniegšana: “klusējošās” grupas bieži paliek ārpus konsultāciju procesa, pat ja lēmums tās skar tieši

- Inerce konsultēties ar lielākajiem ne-valdības spēlētājiem – vieglāk bet vai attaisnojami?
- Ir grupas, kuras nav pašorganizējušās, bet tādos gadījumos tās paliek ārpus konsultāciju procesa – kā to mainīt?

5. Veiksmīgs sabiedrības līdzdalības process ļauj paplašināt sadarbības partneru loku

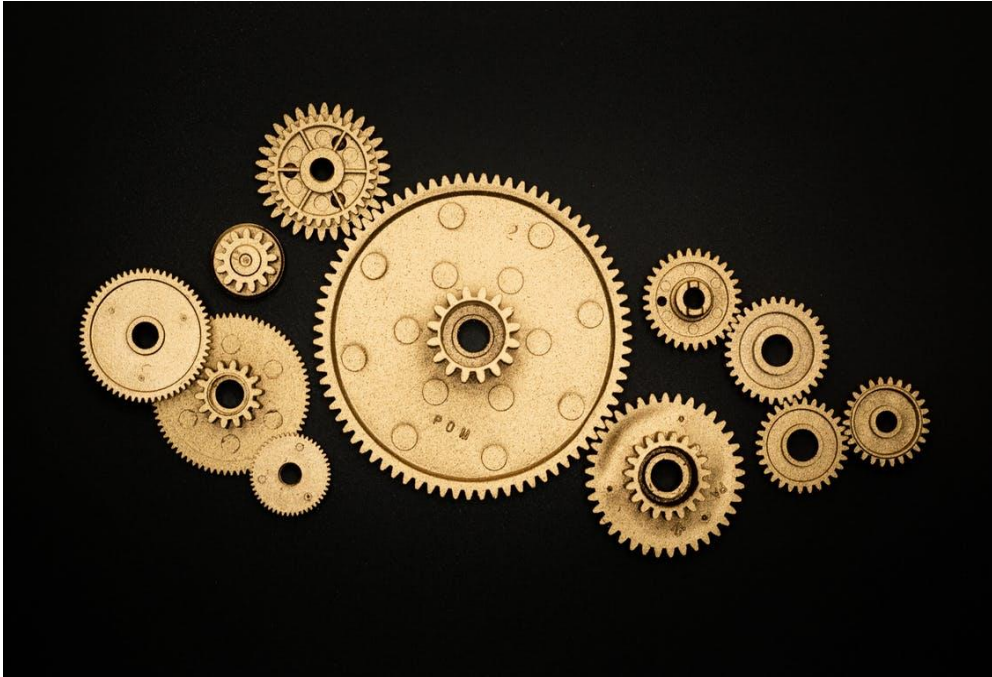

Photo by Miguel Á. Padriñán from Pexels: <https://www.pexels.com/photo/photo-of-golden-cogwheel-on-black-background-3785935/>

- Līdzsvarotāki lēmumi un nozares politika;
- Līdzdalības nodrošināšanā var iesaistīt partnerus no NVO;
- Partnerības var būt noderīgas nākotnē (dalība konsultatīvās padomēs, kopprojekti, utt.)
- Pārdomāts līdzdalības process ļauj identificēt jaunus partnerus, kas noder gadījumos, kur ir grūti aizsniegt mērķauditoriju.

Paldies!

Pārskats atrodams: www.providus.lv